

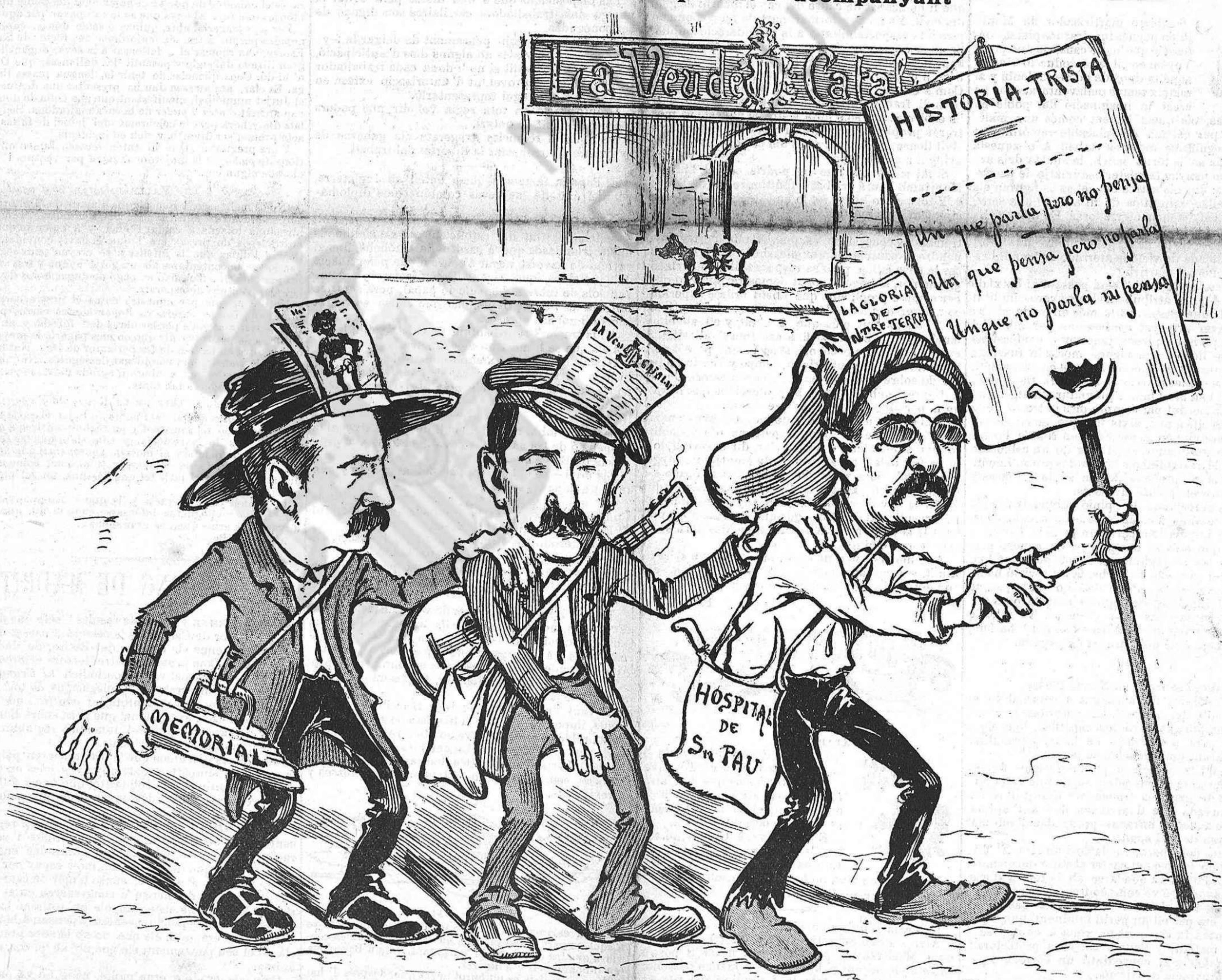
(0138)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

Tres pobres ceguets que han perdut l' acompañant

LA SENMANA

EN el moment en qu' escribím aquestes ratllas, sembla que d' allò d' aixecarnos la suspensió de garantías no hi ha res.

Y precisém el moment, perque tractanse d' un govern que viu al dia y segons tots els indicis ha perdut la carta de navegar, no tindriá res d' extrany que dintre de vintiquatre horas adoptés una opinió contraria de la que avuy manifesta. Apremiat per algú que li estirava la llengua, en

Moret ha declarat net y clar lo que hi ha en aquest assumpte.

—Que no s' fassi una llei de seguretat—ha dit el ministre de Gobernació—es impossible restablir la normalitat á la província de Barcelona. Ab las lleys actuals, las autoritats civils careixen de medis pera

acudir á certas contingències, y per haver de tornar avuy las garantías als barcelonins y veure'n obligats á pêndre-selas tal vegada demà mateix, es preferible que deixem les coses tal com ara estan.—

Aquest, repetim, es el criteri que l' govern té avuy

—Robert... Robert... gahont ets?

en la gravíssima qüestió constitucional que tant interessa à Barcelona.
¿Quin serà demà?

Ara callaran les malas llengües.

Ja sabém alguna cosa de lo que Roma pensa en el negoci de la reforma del Concordat.

En Sant pare, sempre bondadós y condescendent, no pose cap dificultat à que aquesta reforma's realisi. ¿Qué més vol ell que tenir contents y satisfechos als seus estimats espanyols?

La reforma's realisarà; pero, això sí, el Papa no permet:

Que's rebaixa ni un xavo de la consignació del clero.

Que's molesta en lo més mínim als frares.

Que's dignu res à las monjas.

Que se suprimeixi cap bisbe.

Ni que ningú s'figui en la classe d'ensenyança que 'ls religiosos donan als seus establiments.

Fora d'aquests punts, sobre 'ls quals ni sisquera's admest discussió, la gent de Roma no té cap inconvenient en que reformem el Concordat del mode que 'ns passi per la barretina.

«Han vist vostés generositat més espléndida?

Segons persones que presumeixen de ben enteradas las excursions que 'l rey feya pel nort han sigut suspesas per la única ràhó de que 'l mar s'ha alborotat.

Pues, à castigarlo tocan.

En una nació ben organizada no s'alborota ningú.

Ni'l mar.

PIF-PAF

EL BUTXÍ DE MONTJUICH

I l'esbirro martirizador de Montjuich pogués inspirarnos pietat, confessem que 'ns ne causarà y no poca. Veyem en ell la reproducció viva de aquells tipus de homes dolents y al mateix temps malaventurats que ha creat la imaginació del poble en-sas rondalles, els quals havent comés una malfeta troben per càstich l'implacable remordiment que va perseguir-los mentres viuen. A n'aquests tipus l'aygua se 'ls torna sanch, la silueta dels arbres y de les penyas la misteriosa imatge de les seves víctimes: fins els astres del cel se 'ls figuraren els ulls de aquelles, mirantlos de fit à fit ab una serenitat y una persistència aterradoras. En tals condicions sufreixen terriblement, sense trobar un hora de repòs, fins que la mort, generalment una mort terrible, rodejada de visions aterradores ve a llibertar-los de tan cruel martiri.

Alguna cosa per l'estil li està passant al butxí de Montjuich, à qui s'atribueix ab una verossimilitud que cada dia que passa ratlla més en evidència, la fama de haver arrancat confessions per medi del torment à infellosos presos innocents, confessions que donaren lloc à que alguns morissin fusellats y à que alguns altres anessin à caure en un presidi, portant en el cos les marcas de la tortura. De aquests n'hi ha que han mort també prematurament, y de altres que han perdut per sempre més el tresor de la salut. Y tots ells à una, aixís els que moriren com els qu'encare viuen accusan à n'en Narcís Portas de haver-los atormentat, en el fons de un calabosso impenetrable, restablent els horrenys procediments inquisitorials propis sols de les edats bárbaras y abolits en tots els pobles civilitzats.

Per això, al reclamar la opinio pública la revisió del procés de Montjuich ab totes sus conseqüències, obéix a un impuls de reparadora justicia. Per cert respecte, que sole se comprenen en aquest país clàssich de les impunitats en favor dels que han desempenyat càrrecs públics, la tal revisió ha sigut sempre denegada... Pero això no obsta porque algunes dels culpables de aquells monstruosos de lictes no sufreixen les conseqüències. Te ràhó la conciencia popular quan afirma que qui l'ha fet, de una manera ó de un'altra ha de pagaria.

**

En aquest cas se troba en Narcís Portas. L'opinió pública li ha cagut à sobre ab tot el pes abrumador del desprec. Los autoritats que han procurat sempre guardarli las espallasses, han sigut impotents pera preservar-lo de la responsabilitat concreta davant de la conciencia popular.

Al principi s'assejava per Barcelona fingint una gran serenitat; però estich segur que cada mirada que li dirigian els transeunts li feia l'efecte de una punxada que li arribava fins à l'ànima. Algunes de aquellas mirades prenyades d'odi mal reprimit eran de mal auguri.

Un dia, un desesperat va clavarli un tiro. El Tribunal popular va posar al carrer al autor del disparo, y en Narcís Portas va quedarse ab la ferida al costat.

Desde llavors se va comprendre que la seva permanència à Barcelona, à la vista del Castell de Montjuich era per ell un perill imminent, una espècie de sentencia de mort pròxima à cumplirse à qualsevol instant, y llavors els seus protectors l'allunyaren de ciutat, concretint un càrrec especial en la província de Girona.

Aquest càrrec hagué de ser per ell una càrrega insopportable. Ab ell se pot dir que 'l condemnaren al desprec de aquells pobles fronterissos. Ni à Llansá, ni à Port-bou tingué mai un sol amich. La gent s'apartava d'ell com de un leprós. Algú que alguna vegada li parlà fou per tirarli à la cara un raig de insults de aque'ls que sublevaren al temps més flemàtic. Y ell se veié sempre impossibilitat de demanar una reparació en el terreno del honor. Li faltava l'apoyo moral de l'opinió pública;

el terreno se li eslevissava. Perque ¿qui crusa las armas de caballer ab el butxí de Montjuich?

**

Els attachs de paraula prengueren forma més consistente y tingueren un eco més dilatat gràcies à las lettres de motiu de la premsa periòdica. Arribaren à ser abrumadors.

Llavors el desventurat que no tenia prou ven pera contestarlos, ni prou brassos pera repelirlos, apel·la à l'artimanya de un tribunal de honor, que tingué la poca aprensió de declarar-lo pur è inmaculat, mentre descalificava à un dels seus rivals més terribles è implacables, el diputat Sr. Lerroux. Una onada de protesta de l'opinió pública, indignada davant de questa treta, queya davant del fallo y ho arrastrava tot à la claveguera, à n'en Portas y al tribunal de honor que havia tractat de ampararlo. Ben clarament se veié qu' en matèries de honor no decideixen els tribunals compostos de quatre caballers reunits ab miras més o menys capciosas, més o menys interessades, sino qu' es la opinió la que dicta els seus fallos; y 'ls fallos de l'opinió son de cissius è inapelables.

La situació del butxí de Montjuich anava fentse cada dia més difícil, à cada instant més precaria è inostenible.

Hi arribat un moment en que ha hagut de pendre cartas en l'assumpto el mateix cos à que pertany. La benemerita guardia civil ha acabat per repudiari-lo, no podent compartir ab ell la responsabilitat de les tristes hassanyas de Montjuich, ni acceptar la companyia de qui porta tacat l'uniforme ab el fach dels insultos que durant tant de temps venien tirantli impunemente.

En aquesta situació es quan en Narcís Portas, com si hagués perdut el mon de vista s'ha decidit à agrair al diputat Lerroux, garrot en mà y per l'espalla, en un dels carrers més cèntrics de Madrid. Y fins en aquesta villanía havia de ser desgraciat, en quant el ditxe diputat per Barcelona, refet de la sorpresa del primer moment, logra desarmarlo y ab el seu mateix bastó li atissa, sellant aquella llisso tan merescuda ab una formidable puntada de peu al ventre, que obliga al butxí de Montjuich à fer reverencia.

**

En aquesta agressió infame, en Portas podrà dir que li ha acabat de caure del cap el bicorni de guardia civil. Ya no pot formar part de un cos que aspira à la respectabilitat y à la consideració pública. Se suposa que avants de que 'ls seus companys l'apartin d'ells, demanerà el retir. Y's diu que 'l govern li concedirà un lloc en las filas de la policia. Com à esbirro à Montjuich ya distinguir-se y 'l govern li franqueja l'últim refugi collocant entre 'ls esbirros. Ara so's falta veure si aquests se mos traran propícia à acceptarlo. Perque lo que la guardia civil liensa, no sembla molt del cas que la policia s'avincí a aprofitarlo.

Si tal succeix, que bé podrà ser, el butxí de Montjuich haurà arribat à l'últim redolí de l'auca.

Y tot per no haver fet lo que devia del bon principi. Quan els màrtirs de Montjuich van començar à acusar-y l'opinió va ferse solidaria de aquelles tremenda acusacions, es quan Narcís Portas devia prendre la paraula per explicarlo tot. Gran podria ser la seva culpa, pero sa responsabilitat hauria sigut menor, si hagués pogut demostrar que no obrá per compte propi, sino que obeix ordres superiors, à persona manada. Las víctimes de Montjuich no 'l coneixeran més que à n'ell, y ell ab el silenci, se n'ha emportat fins ara tota l'odiositat. Si crengue que la protecció oficial seria omnipotent per il·lurar-lo de tota contrarietat, temps y ocasió ha tingut de sobra pera convencere del seu error. Contra 'l despreu públic no hi ha proteccions que hi valguin, per altas y poderoses que siguin.

Així, doncs, lo millor que pot fer avuy encare es deixar d'affectar ayres de persona ofesa y sobre tot ayres de valent, y cantar clar, dir la veritat, tota la veritat dels fets tenebrosos de Montjuich, caygu qui caygu. Sols així donarà una satisfacció à l'opinió pública ofesa è indignada. Y si per lo que va fer la ley li endossa alguns anys d'estancia en un presidi, estigui ben segur que menos patirà purgant la seva culpa, que tractant de descartarse de tota responsabilitat.

A lo menos, quan ne surti, podrà dir que s'ha redimit, y si no torna à trobar la estimació dels seus conciutadans, trobarà quan menos la seva pietat.

P. K.

ATAPLÓMI...

L'ajetx dels viatges reals ha quedat tancada en sech. Tot aquell plan d'excursions que tan atraiguts davaus als cortesans s'ha deixat, com el vi bo del quinto, pera millor ocasió.

El rey no va à Galicia, ni va à las Canaries, ni va à Andalucía... En una paraula, no va en lloc.

Y consti que això no ho dihem nosaltres. Ho diuen els que 'l rodejan.

Aquesta sí qu' es bona...

Arriba à San Sebastián el nostre (?) diputat señor Maristany y quina te me'n fa? S'posa al 'l'ab' ab el primer politich, més o menys personaje, que troba, y ab tota la formalitat del món comensa à explicarli:

Que ab la suspensió de garantías, Barcelona s'hi troba perfectament;

Que l'estat de guerra no molesta à ningú;

Y que son molts els obrers que desitjan que aquest estat continui.

¡Ave María puríssima!

«Obrers, partidaris del estat de guerra? ¿Quins obrers poden ser aquests?

¡Ah! Ja hi caych: deuen ser els obrers de las parroquias.

Un dato interessant.

Dels 87 Consells generals (Diputacions provincials) que hi ha à Fransa, 68 s'han posat al costat del govern en lo de la expulsió de las congregacions, y sólo 19 han manifestat en una ó altra forma la seva opinió contraria.

Y ara que vaji repetint el *Brusi* que la gran massa de la nació francesa está en aquest assumptu contra 'l ministeri...

Ja li dirán de *Combas*.

El viatge del rey té això de bon: à cada pas engendra un conflicte.

Arcades desairats, personas de representació ofesas... Els que dirigeixen el tinglado se diríen que traballan tota l'efusió del seu cor, en pro dels partits antidiàstichs.

Es allò del ditxo llatí: «*Quos Deus vult perdere prius dementat.*»

Que traduït liurement al català val tant com si diguessim: «Quan la carn ha de ser del llop, ella mateixa se n'hi vá.»

Pero 'l conflicte més gros va ocurrir à Pamplona ab els corresponents dels periódics de Madrid que tant à gust venien inflant y donant importància als menors incidents del viatje regi.

Invitats à visitar el nou castell de San Cristòbal pel ministre de la Guerra, quan vingué l' hora d'entrarhi reberen l'avertencia de part dels acompañants del rey de que ja se'n podien tornar, tota vegada que 'ls castells no s'han fet perque 'ls perdiòdistas els visitin.

Ab lo qual reberen un gran dessaire; pero major fou encare l' que s'inferí al general Weyler, autor de la invitació.

**

Preguntarán que ha fet en vista de això 'l terrible aspirant à la dictadura, que temps enrera tenia mitj aterrissat al país.

¿Qué ha fet? Lo que fa sempre: tragarse la desautorització, com se traga 'l presupost.

El seu lema es el del jugador quan li ve la mala ratxa: «Paciencia y barajar.»

Las disposicions que s'han dictat pera evitar la huelga dels traballadors carrières son dignas de ser conegudes.

Sempre que tinguen pensament de deixar la feyna, deurán passar avís ab alguns días d'anticipació, y l'avís no serà vàlid si no 'l dona cada traballador personalment ó provehibit d'autorisació extesa en tota regla à qui degui representarlo.

L'autorisació en tota regla vol dir uns poders otorgats davant de notari.

Ab aquests requisits exagerats els governs de avuy entenen respectar la llibertat del treball.

El Papa ja fa temps que s'entén ab Inglaterra, pel bon èxit de les seves combinacions diplomàtiques.

Y mentres fa bona cara à un govern protestant, enemic declarat del catolicisme, tira à codillo als fideis irlandeses que 's passan de catòlics, fins al extrem de haverse negat à rebre à una peregrinació dels mateixos, que segons li manifestaren, tractaven sols de rebre la benedicció papal, pera sentirse forts en las lluitas tremendas que venen sostenint contra 'l govern opresor.

Així tracta 'l representant de Cristo sobre la terra que se li mostren més adictes.

Davan de aquests exemples, mentida sembla que hi haja encare qui fassi cas de l'espiritualitat del poder del Vaticà, que sols atén al seu negoc de la manera més descarada.

Segons sembla no hi ha medi de que s'axequi la suspensió de las garantías constitucionals à la província de Barcelona.

Els ministres s'han ocupat del assumpto y han tornat à donarli carpetassó.

Un ministeri que no pot governar sino ab la Constitució suspesa en la província més important d'Espanya's judica à sí mateix.

Fa materialment com aquell tipo del xascarrillo que tractant de senyarse s'tragué 'ls ulls.

Y no te res d'extrany que guida per un govern cego, vagi à tomballons.

La Comissió de propaganda y organisació de la Federació revolucionaria acaba de donar à llum una circular concisa y sustancial, incitant als republicans tots y à las organitzacions políticas y societaries de tendència progressiva à solemnizar la pròxima fetxa del 29 de setembre, trigéssim quart aniversari de la Revolució.

Davant de las audaciacions de la reacció y el clericalisme, importa enarbolar la bandera de aquell succès memorable. Units à la seva sombra, resolts à defensarla fins à morir, serán invencibles, y 'ls enemics de la llibertat democrática hauran de reconeixir malgrat seu, que son en v' tots els seus esforços y atreviments.

CARTAS DE FORA

SALLENT, 20 d'agost

Lo qu' està passant en aquesta vila d'un quant temps à questa part es tan graciós, qu' es potser l'única conversa que 'ns occupa. Se'n parla tant, com à Barcelona 's canta allò dels dos tunars.

El protagonista es un buró negre que, després d'haver recorregut varis parroquias, va venir à parar aquí, ahont encare, desgraciadament, s'hi era bastant la doma. Dessa aquella 'fetxa terrible' els matrimonis desunits abundan qu' es un gust, y no son pochs els marits que no s'enten de feyna vigilant à les seves donas, que han donat en la mania d'anar sempre al darrer del referit buró.

Es probable que 'l dia menos pensat se senti dir que un marit esquerp ha fet la pau valentse d'una vara de freixa, pero entre tant la gent observa y riu al veure

Acabat el meeting, en el qual reyná un entusiasme indescriptible, una comissió composta dels Srs. Romeo, iniciador del acte, Santillán, Odón de Buen y alguns altres, va anar á la Presidència del Consell pera entregar al Sr. Sagasta un document en que's feyan constar las aspiracions de la reunio y la seva protesta contra la conducta del Gobern al privar sistemàticament á Barcelona del exercici dels drets que la Constitució reconeix á tots els espanyols.

Don Práxedes en era á casa, pero l' seu secretari Cruz se feu càrrec de la comunicació, declarant que l' entregaria al jefe del ministeri, y aquest resoldria.

Y aixis estém.

Esperant que l' govern resolguí.

Sigui com sigui, l' acte realisat el diumenge passat pels elements avansats espanyols, es d' aquells que no s' olvidan.

Barcelona deu á tots ells gratitud eterna.

Un capellá francés, amant de la veritat

El rector de una de les barriadas més importants del Municipi de Saint Richaumont, bisbat de Soissons, ha dirigit al bisbe una carta important, de la qual traduïm els següents párrafos que bé poden servir de tema de meditació á tots quants vesteixen la sotana.

Per la seva boca parla la veu de la veritat.

O sino, vajin llegint; lo que li diu al bisbe:

«Vos interposeu entre l' home y la Divinitat per explotar al un y caricaturizar á l' altre.

«La vostra teologia es tot lo contrari del Evangelio: la vostra moral es una hipocresia; la vostra litúrgia: una comedia.

«No teniu, en resum, sino un dogma que tanca tots el demés: la dominació de tota la societat civil pel clero; l' explotació del clero baix per l' alt clero; el monopoli dels bens de aquest mon prometent als desposseixits els bens de l' altra vida.

«Avui aneu clamant que se us perseguix, per que no podeu cremar á quants no vulguin sotmetre's á la vostra opresió.

«El vostre crit es el de *Visca la llibilitat!* quan vosaltres sou els inventors del *Syllabus* en que son condemnades totes les llibertats modernes.

«No trobo mes que mentida é hipocresia en el santuari, explotació en la sagristia é immoralitat en el convent.

«Per això fidel á la meva conciencia, davant de tanta y tan repulsiva injusticia, no exerciré mes el ministeri y li prego que accepti la meva dimissió de sacerdot.

M. AUZANNE.

Quin envoltori mes asfixiant no s' haurà tret del damunt aquest home honrat y lleal al despullar-se de la sotana!

J.

LAS FESTAS DE LA MERCE

CARTA Á UN PAGÉS

Estimat Domingo: Acabo de rebre en aquest instant la vostra apreciable carta, y tot seguit, alarmat davant dels vostres propòsits, busco un full de paper blanch, destapo l' tintor de banya, suco la ploma y, ixis, zàsl, aquí m' teniu contestants sense embuts, clà y català.

¡Qué us heu cregut de les festas? ¡Qué per ventura heu fet cas del gabadal de garrofes que l' papers van escampant parlant de retretas monstruos, cabalgatas industrials, balls de lleons y panteras y sermons del elefant!

Mingo, no sigueu criatura: ab las coses d' aquí baix passa allò que diu el ditxo: «la mitat de la mitat.» Sé del cert (y això us ho conto secretament, y confiant que no ho escampareu gayre) que a Casa de la Ciutat hi han montat una ficina ab trenta dos empleats, que no tenen altra feyna que inventar bolas y dar forsa importància á las festas, per veure si's troben crachs, com vos, que s' hi deixan caure y se'n venen cap ensà á esbotzà unes espardenyes y ferse malbé uns quants rals.

Obriu l' ull, innocent Mingo, obriu l' ull que, aquí á ciutat el que menor corra vola, y en materia d' albardar y fer veure lo blanch negre, creyeu que n' saben bastant. Tots aquests brillants programes que tant us han enlluernat; tot iixò que vé dihentse de grans fochas artificials, grans músiques, grans adorns, grans serenatas, grans balls, grans concerts y grans corridas, sols se diu per engrassar á la pobra gent de fora y fer payoses.

¡Grans, grans!... ¡Per grans estén á horas d' aral! Aquí lo únic qu' es gran es la barra y la frescura y l' deutes. Per xo ja hi ha aquell célebre estribillo, que no sé qui l' ha inventat, en el qual ben clà s' avisa que «això no val á badar.»

¡La plassa de Catalunya!... Veyam d' què us en heu pensat d' aquesta misèra plassa, que me la pondereu tant? «Diu que sembla un bosch,» llegeixo en la vostra. ¡Desgraciad!

Barcelona y Madrid en el meeting del diumenge passat

—Mil gracias, bona amiga! Pero... ja pots xiular, si don Práxedes no vol beure!...

Un bosch es un loch plé d' arbres, y en la tal plassa no n' hi ha ni un sol que si sigüeu home tingüés talla de soldat.

¡Veyeu si n' serán de nanos!

Per lo demés, al pa pa: si us faig tantas advertencias es porque us veig inclinat á venir a la vostra Munda... ¡Mingo, no sigueu babau! ¡El poble, res com el poble! Fuglione de les ciutats, qu' en elles no men hi ha farsa y taruguitas que fan el timo de la cartera y l' del tresor enterrat.

Ademés us participo que l' meu pis no es gayre gran y hi estém d' allò mes justos. Per mes desgracia, l' eunyat que viu al mi fa dos dies que ha agafat un mal extrany que diuhen que s' encomanà; la sogra, d' nya Pilar, està també tan rabiosa d' un quant temps a questa part, que ab freqüència hasta mossegà, especialment als estranys. En fi, que un pis mes incòmodo que l' nostre no crech jo pas que s' trobi en tot Barcelona ni en els pobles agregats.

Ara, obreu com milló us semblí; ja us hi dit lo que fa el cas. Si el fi veniu, com jo temo, y á la fonada ó al hostal hont anireu á allojarvos no us fan bons tractes... company no m' dongeu á mi la culpa. ¿Sentiu? Me'n rento las mans.

C. GUMÀ

XOOO!...

Així com, segons sola dirse, hay días de mala luna que todo sale al revés, hi ha també días de mala sombra que tenen l' especial gracia d' agafar sempre l' rave per las fullas y de no obrir una sola vegada la boca que no diguin un disbarat.

A aquesta especie de días perteneix *El Dia*, de Madrid.

El número extraordinari que l' altre divendres va publicar aquests periódics es de lo més salat que han produït les premp-as espanyolas.

La síntesis del embolic de paraules qu' en ell se llegeix es aquesta: «Barcelona demana l' restabliment de las garantías constitucionals; pero l' goberno no ha d' accedir á la seva petició porque primer que Catalunya es Espanya, y mentres al Principat hi hagi algú que cridi *Visca Catalunya!* y *Mori Espanya*, el resto de la nació té l' deber de cridar: *Visca Espanya*, encara que Catalunya s' morirà.

Com á excusa de mal pagador, l' argument es pessadoret. «El propòsit del gobern es no restablir á Barcelona las garantías? Pues, fem veure que allí s' crida *Mori Espanya...* y ja està tot arreglat.

Pero si *El Dia* tingüés ó volgés tenir una mica de memòria, recordaría que l' pretext que pera suspender la Constitució va alegarse no té la més mínima relació ab cap *visca* ni ab cap *mori*. L' èstat excepcional en que vivim arrenca de la *huelga general* del mes de febrer, y es demostrar moltes ganas d' enredar las qüestions y de donar al país gat per llebra el sortir ara ab la cansó de que no podem ni mereixem tornar á entrar en la legalitat perque aquí hi ha gent que s' entreté erulant *Mori Espanya*.

dre 'ls conflictes graves. Apareix una qüestió d' aquelles que molestan, perque un no sab com solventarla? Ans que tot apelo com es natural, á las maniobras que l' cas requereix: promeses, amenaçades, conferències, cartas, emissaris... Pero quant veig que tot aquest tráfic es intútil y que l' nus continua ligat y més estret que may... ja qu' tinchi... el peroné comença á donarne punxades, al clatell ó á sota l' aixella m' hi surt un florongo com un meló, m' veig obligat á ficarme al llit, els metges —que ja l' tinchi ben ensenyats— em privan de rebre y entrañar ab ningú... y aquí té vestit l' conflicte que tant m' amohnava, si no arreglat, aplastat fins á las kalendas gregas, y com que en aquest país la qüestió es viure y guanyar temps y anar tirant, jo vaig sortir ab la meva y l' meus enemicos morintse de fàstich.

—Tant mateix es cert que pensa fer un nou emprestit?

—No ho cregui: encare tením diners pera passar alegrement un parell de mesos. Ara, per allá als volts de Tots-Sants, á no ser que avans hi hagi una bona pluja de monedes de cinch duros, si que potser serà precis fer un pensamentot.

—¿Serà gros l' emprestit en aquest cas?

—C' al Petit, tan petit com se pugui. No comprén que si demanessim una suma exorbitant, el país s' espatiarà y tornaria á parlar de la bancarrota y de totes aquelles coses lletjades que sol treure á reluir quan coneix que aném curts d' armilla? L' enmatollar diners, amich meu, es un art com qualsevol altre. Sense diplomacia y picardia, avuy no s' pesca un céntim á ningú. Si vestit s' encara ab un home y li demana de cop cent duros, de segur que l' enviarà á passeig; però si té la manya de demanar-hi un dia cinch, un altre dia cinch més y al cap d' una setmana quinze, de mica en mica vestit arreplega 'ls cent duros que necessitava y l' altre com qui diu ni se'n arriba á adonar.

—Estarán gayre temps tancadas las Corts?

—Fins que s' obrin.

—Y quan pensa obrirlas?

—Probablement del 20 al 30 d' octubre... Més aviat no pot ser.

—Ja comprehenc: fins á llavors no deurá tenir arrodonits els projectes que ha de presentar á la Càmera.

—¡Fugil! ¡Jo projectes! ¡No 'n fa poch de temps que no tinchi altre projecte que l' de tirarm'ho tot á l' esquena.

—Y donchs?

—Veji l' meu plan, y dugui si pot ser més senzill ni més hermos. Obro, com dich, las Corts á derrers d' octubre. Els diputats, bullangueros com de costumbre, s' apressuraran á interpelarme respecte á totes las qüestions que aquest estiu han entretingut els nostres ocs: las planxes de 'n Weyler, els viatges de les institucions, la suspensió de garantías, el bulít d' Africa, el galimatías de Gibraltar... En Moret y jo contestém, en Romero replica, en Maura hi pega cullerada, els republicans mansos manifestan la seva opinió, en Lerroux crida, en Blasco Ibáñez amenassa, en Soriano se 'ns vol menjar á tots... y en mitj d' aquest torneig de paraules arribem á Sant Tomàs. ¿Qué li sembla? Vacances de Nadal, suspensió de sessions, y rodi la bola.

—Sense parlarse de la qüestió social ni de la del Concordat?

—C' com vol que 'n parlém? ¿No veu que ocupats ab tot lo que li he dit no haurém tingut temps?

—Si que veig que la sab llarga.

—L' experiència, fill, l' experiència!.. Per arribar á ser un bon actor, no hi ha com haver trepitjat molt l' escenari.

—Una pregunta y acabo. De las declaracions que ara ha fet ipuch parlar en el periódich?

—Ja ho crech que si! Sóls dech advertirli una cosa.

—¿Quina?

—Que si un cop las hagi publicadas l' endemà surt *El Correo desmentidas*, no ho extranyi.

—Ho tindré present.

—La salutant á don Práxedes, que va tornar á dirigirme la més amable de las rialletas, em vaig retirar.

FANTASTICH

Parlant ab don Práxedes

I ha permís, senyor President?

—Adelantel!

Y vaig entrar.

Don Práxedes va rebrem ab la rialleta als labis.

—Aquí no som al fort de Sant Cristófol de Pamplona: á casa no s' nega may l' entrada á cap periodista.

—Oh! Negrala, tampoch van negarla allí. Lo únic que va succeir va ser que quan els periodistes siguieren á dins van plantarlos á la porta.

—Be, no m' parlén més de aquestes insignificancies: lo de Pamplona es un fet que ja perteneix á la història... de 'n Weyler. Quins vents el duhen per aquí?

—Res: el desitj de saludarlo, de veure com està y de recullir de pas alguna notícia.

—Gracias: per ara 'm trobo molt bé.

—Bé deyan que tenia l' propòsit d' anar á passar una temporada á Almería.

—No 'n creguen una paraula: tot això son rumors que fa corre en Moret, que s' està morint de ganas d' assentarse á la presidència.

—¿Vol dir que no s' hi assentará may?

—Tant com may, es difícil dirlo. De pitjors n' hem vist en aquesta terra. En Moret es un noi així, diligent, amable, traballador; pero...

—Pero qui?

—Mentre el tulip se m' aguantí dret, no penso entregar els traços á ell ni á cap altre aspirant.

—¿No farà algú viatjet aquest estiu?

—No 'n tinchi cap necessitat. Millor que Madrid s' hont vol trobar-se? Anant pel món xocan trens, volcan diligencies, s' estimban matxos... Estantse á casa, no sé que may hagi volcat ningú.

—Permetim recordis del seu peroné...

—Oh! De peronés com els meus no n' hi ha gaires. Ells y 's florones, no pot vestit imaginarse lo molt que m' han ajudat en la governació del estat.

—Es possible?

—Vaya! Son els meus grans recursos pera resol-

Soch també dels que 's riuen de totes aquelles collas de comissions qu' han brotat espontàniament á Barcelona ab motín ó ab l' escusa de preparar las festas de la Mercé.

La vanitat niua en tota mena de persones y espera sempre una bona ocasió pera manifestar-se. L' home més modest tindrà la céva de pensar que no hi ha ningú al món que sàpiga tant com ell de *quilotar boquillas*.

Per això el modest betas y fils que ha viscut tota sa vida darrera el taulell *ni envidiado ni envidioso*, se sent de repent home públic, encare que pel seu carre solsamant, y aprofita la ocasió pera organizar comissions, fer juntas, calssarse la presidència dels quatre contertulis de la seva botiga y veures en lletres de motlló.

Y pobre del adroguer que comença á sentir les satisfaccions de la popularitat!

Si el carre es una mica important, l' improvisat personal es veurà consultat per las autoritats que li passaran la ma pèl avall pera estalviar quartos, interveiat pels periodistes que buscaran en ell una escusa pera omplir quatre quartilles, alabat pels

se molt à una comisioneta d' aquestas ab la circunstància de que els *comissionats* estan à l' altura de qualsevol cansalader en intel·ligència y algo més avall que l' ataconador de la porteria del 6 en punt à honrades.

No 'ns burlém, donchs, d' aquestes comissions modestas compostas de gent tocada d' una vanitati ofensiva; no 'ns riguén de les juntas que 'ns poden donar unes quantas bonas estones. Ells la dèria d' arreglar els carrers de Barcelona trabaclarán de ferm y pot ser sortirán ab la seva. Les comissions encarregades de *arreglar* la Espanya, no fan si no espantar tot lo que tocan, y encare devegadas es quedan ab els quartos dels vehins.

JEPH DE JESUPUS

N Romero Robledo ha anat à veure à la mare del rey, y no més perque aquesta senyora li ha regalat unes quantas fotografias referents al difunt, don Paco ha sortit del palau tan entusiasmant, que...

Que, vamós, que lo menos tardarà un parell de setmanas à fer declaracions revolucionarias y à repetir alló de *Cayó para siempre la...*

Ara, un cop hajin passat quinze ó vint días, ja 'n parlaré.

«No saben qué diuhen ara els homes bons ministrals, pera dissimular una mica el bunyol que ab els periodistas va ferse à Pamplona?

Que una vegada notada la presencia d' aquests senyors al castell de Sant Cristòfol, fou precis ex-pulsarlos per la senzilla rahó de que hi ha una lley, decret, real ordre ó no sé qué, que prohibeix permanentment als paysans la entrada en els llochs fortificats.

La rahó es verdaderament sólida.

Pero, lo que deya un obrer, que à la quènta algún cop ha entrat à Montjuich:

—Quina llàstima que no se'n recordessin d' això quan à nosaltres van durnos allá dalt!

A Suissa l' Consell Federal ha dictat un decret recordant à las autoritats cantonals el cumpliment de la Constitució que prohíbeix l' establiment de comunitats religioses.

Ha bastat aquesta resolució pera lliurarse de la brutícia y polsaguera que 'ls hi anava à caure del costat de Fransa.

Perque quan el vehí fa dissapte, la prudència aconsella tancar hermèticament las portas y 'ls balcons.

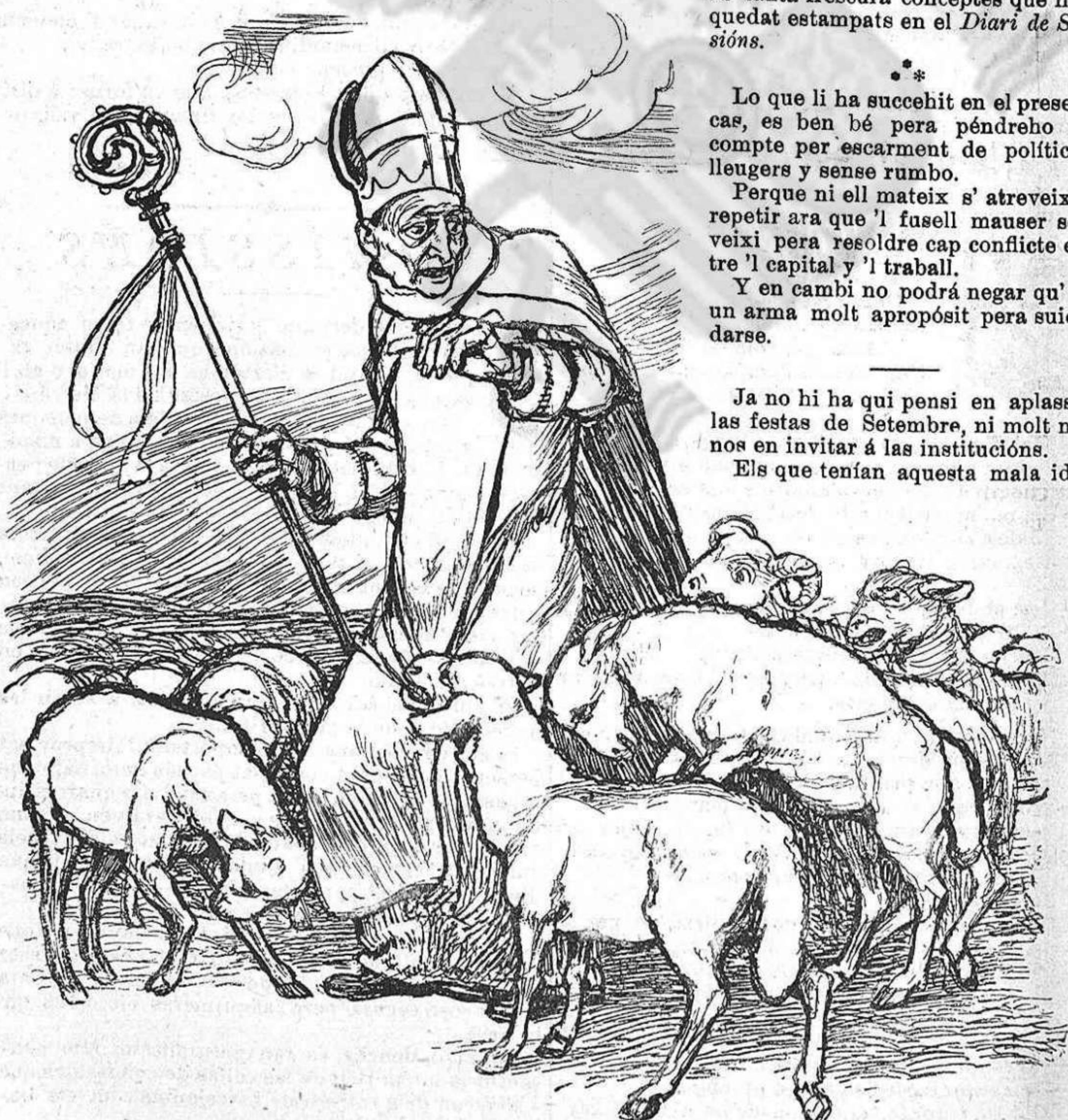
S' atribueixen à un elevat personatge conservador, las següents consideracions sobre l' viatje regi:

Si s' ha enviat al jove monarca d' excursió continua, ha sigut al objecte de lliurar dels perills que hauria corregut, fent vida regalada à la Granja, ahont s' havia tractat de ferli passar el resto de la temporada; perils comprensibles dada l' edat del rey y las propensions que pot haver heretat de al·guns dels seus antecessors.

Per això la previsió de una mare disposà l' viatje, ó millor dit, la serie de incessants viatges.

Realment: ningú com una mare pera conéixer las

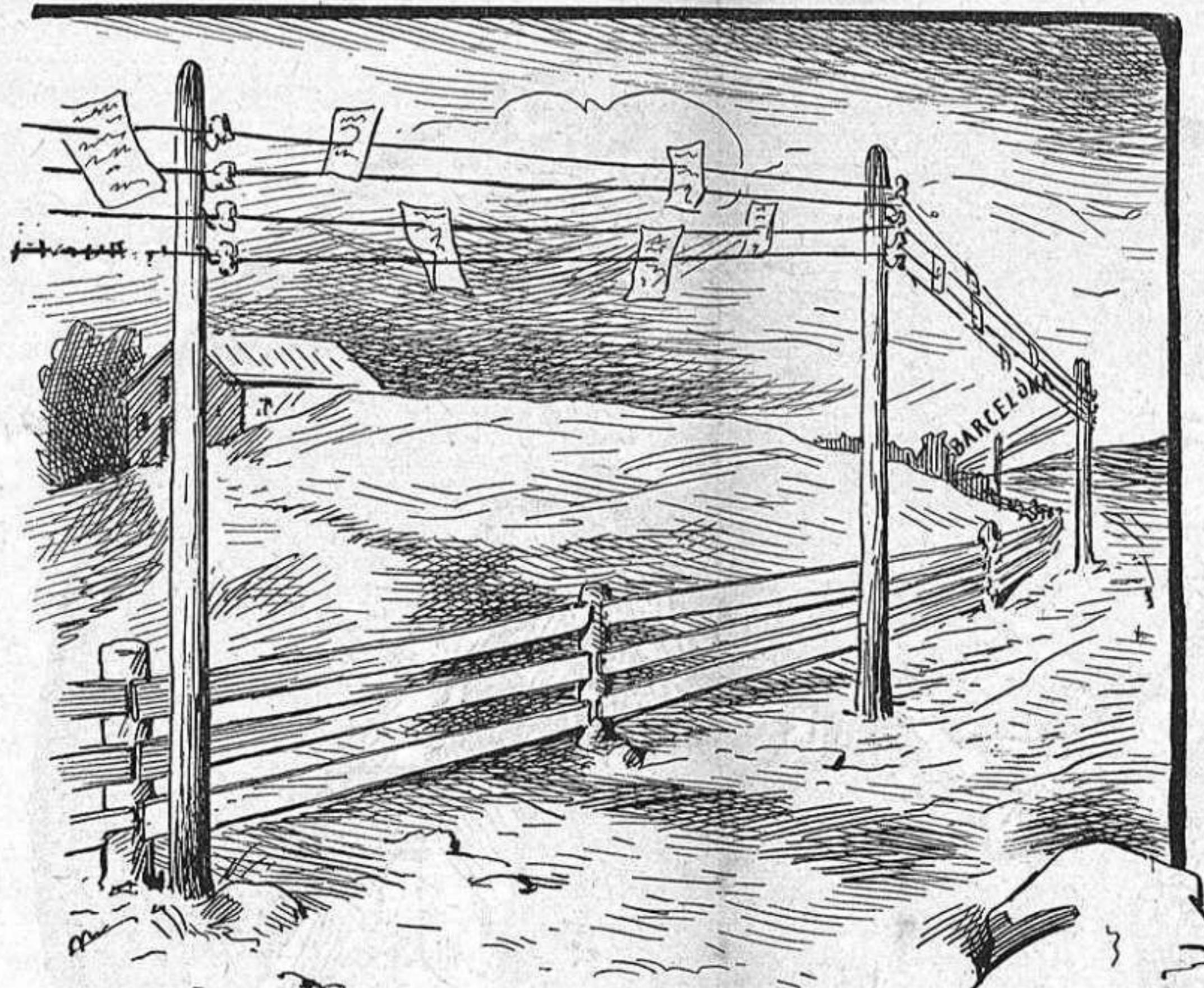
La caricatura al extranger

—Dona gust això! Els esquilo, els manejo com vull, de tant en tant me'n menjo un parell, y à pesar de tot, ab l' esperança del aufals del cel, jells tan contents!

(De Der Scherer, d'Innsbruck.)

Lo del moviment carlista

Sembla qu' entre París y Barcelona s' hi observa un actiu cambi de telegramas referents à proxims y quantiosas jugadas de bolsa.

Y sembla també que quan el plan de *campanya* estigui del tot arreglat, aquests senyors s' aixecaran... de la cadira.

MUDANSA

De sobre tot
ens va explicar
l' Ernest Vinaixa
una total.
La Tot qu' estava
allí escoltant
va dirli: treune
lo exagerat.

J. COSTA POMÉS

TRENCA-CLOSCAS

! PALMERA !

Formar ab aquestas lletras lo nom de un drama català.

F. SIERRA FERRÀ

BALDUFA NUMÉRICA
3 5 —Musical.
4 2 —Id.
1 2 3 4 5 6 7 —Poble català.
4 2 3 7 4 2 —Teatre de Barcelona.
1 5 8 3 7 —Instrument musical.
6 2 3 2 —Animal.
3 5 6 —Algunes donas ne portan.
2 3 —Mineral.
7 —Vocal.

F. ROMANSOS

GEROGLÍFICH COMPRIMIT

DO

A. LLAURODÓ M.

Caballers: Antonet de Reus, J. Xaubet, Un estudiant tarragoní, Joseph Torrents, Un puntero, Un de Tarrasa, Tomás Torrent, Figueras, Un aficionat, Salvador Roig y Ribas, T. Oñemrec, J. Joant, Pota, M. Pou, Un que té molta gana y beu molt y C. Borrell: La sort es pel que la busca.

Caballers: Enrich M. Gener, Jaume Ll. Saladrigas, J. G. Roca, A. Serra, Antoni Feliu, Rusca, J. Sansol Verdi, Toni Badua, A. Ribas Ll., Un lancero, Amich de 'n Pota, Zebatases, Campané y Noy de las mostras: Anirà poch o molt; y gracies.

Caballers: P. C., F. P. (M.), R. del C., J. R. J. (Reus), J. M. de G., B., J. A., F. M. A., R. M., E. B. C., F. N., J. B. B. y A. G.: Rebuts els originals destinats al *Almanach*. Els ho agrairà.

Caballers: Paco Cucuru: Son els quents que 'ns envia més vells que l' anà en tranvia... Xim: La guardaran per l' *Almanach*; de tots modos ara la ca'or ja es fóra... Pedro Company: *iCompany de causa?* Donchs, miri, ho fa bastant malament. Froila: La seva poesia *Lo Llenyater* no te cap ni peus. Sait Sumo Baja: Un que 's dugui aquest nom que vestó 's diu—per forsa té d' escriure lo qu' escriu. Cisquet de Llauna: De llautó, dich jo... Un que ho veu tots: Donchs encara no 'n ha vist ni la meytat. Viola: No es això, senyor meu; es que, com vestó comprendrà, no 'n hi podem entretenir ab questa mena de correccions. Escribit per vestó mateix, y fixantse en las bonas lecturas apendrà més qu' enveint als periódichs. Caricoy: Gracias, de part de vestó. Antoni de Massanas: Aprofitaré *algo*. Saitam Bujasó: No se' n pot treure partit.—J. Costa Pomés: Vosté es incansable; utilissérem part de la remesa.—A. Ribas Ll.: La dècima no vā perque 'ls pollossons ara no s' estilan; y las espurnas tampoc perque son fluyxas. Sisquet del Full: No es de las que 'ns omplen més, pero vaja... Xafa-teulas: Si lo de la setmana passada era com això, de fixo que li diríam que no podía anar. Saragata: Molt soroll y pocas nous, senyor Saragatero. Bufalull: El dibuix te molts gracia; la llàstima es que 'l tranvia es de la Barceloneta.—Aragónés doble: *Maño, por esta vez l' has errau...*—Andrésito: No li prometem; ademés, en la forma no hi ha estat gayre sortit.—J. Badià: S' aprofitará.

IMPORTANT

L' ATLÀNTIDA

Poema per MOSSÉN JACINTO VERDAGUER

Nova edició.—Preu 3 pessetas

Se ven à can López, Rambla del Mitj, número 20.

Impremta de LA CAMPANA Y LA ESCUELLA, carret del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.

À LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—E-na-mo-ra-da.
2. ANAGRAMA.—Marita—Turia.
3. TRENCA-CLOSCAS.—Las joyas de la Roser.
4. CONVERSA.—Tana Mariano.
5. GEROGLIFICHE.—Per solidus los sacerdotes.

Han endevinat totes ó part de las solucions del número anterior els caballers: Lluís Figuerola Marsal, Badó de Castellbisbal, Un lancero, Noy de las mostras y Un escolanet de Figueras.

ENDEVINALLES.

XARADA

Ahir va comprà en Vallbona, un petit *prima doblada* y van tenir l' humorada de fèrni-hi pagà un *segona*: mentres que pel mateix preu, vaig comprà anells de *total*; calculin si es carcama!; l' enganyan per tot areu.

ANTONI FELIU